

POSELSTVÍ POSVÁTNÉHO SYNODU

PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU

PASCHA KRISTOVA 2026

Duchovní otcové, bratři a sestry,
dnes, kdy se spolu s celou Církví radujeme ze svátku svátků a z vítězství života nad smrtí,
zvoláváme s radostí v naději na budoucí vzkříšení:

VSTAL Z MRTVÝCH KRISTUS! CHRISTÓS VOSKRÉSE!

Během paschálních bohoslužeb budeme mnohokrát opakovat tropar svátku, v němž se ukrývá hluboký smysl a nesmírná síla. Znovu a znovu budeme opakovat slova: „Vstal z mrtvých Kristus, smrtí smrt překonal a jsoucím ve hrobech život daroval.“ Proč se však v tomto nejradostnějším troparu křesťanské Církve vzkříšení zmiňuje jen jednou, zatímco smrt a hrob až třikrát? Protože člověk po pádu do hříchu vytěsňuje ze svého vědomí myšlenku na smrt, neboť ta bere hodnotu všemu, co se nám hřích pokouší ukazovat jako významné. Vzpomínka na smrt je tak trýznivá, že mluvit o ní je pro některé lidi nesnesitelné, či dokonce nepatřičné. Právě proto budeme během největšího svátku církevního roku mnohokrát slyšet slova: „smrtí smrt překonal“. Protože Kristovo Vzkříšení navždy přemohlo hrůzu smrti – usmrtilo a pošlapalo samotnou smrt.

Ctihodný Izák Syrský zvolává: „Jak podivuhodné je Boží milosrdenství! Jaký úžas vyvolává blahodat' našeho Boha a Stvořitele! Jaká je to nepřekonatelná síla, která všechno dokáže! Jaká nesmírná dobrota, se kterou nás hříšné znovu pozdvihl a obnovil! Kdo bude mít dost sil, aby Ho důstojně oslavil? Vždyť blahodat' Jeho Vzkříšení způsobila, že to, co je porušitelné, si obléklo neporušitelnost (srov. 1 Kor 15,54), a ten, kdo padl do podsvětí, povstal v slávě!“

Taková jsou slova o Vzkříšení od jednoho z nejznámějších svatých Otců Sýrie – země, která je spolu s Palestinou a Egyptem považována za kolébku křesťanské duchovnosti. V těchto zemích, tak těžce zkoušených v průběhu dějin, jsou i dnes tisíce lidí pronásledovány a zabíjeny jen proto, že jsou Kristovými učedníky. Jejich krev do sebe vpíjí země, která byla kdysi skropena i krví našeho Spasitele. A jakoby to nestačilo, provokace a rostoucí napětí v mezinárodních vztazích způsobují stále nové ozbrojené konflikty, které zraňují nebo připravují o život další statisíce lidí.

Světové společenství dospělo do stavu, kdy se dialog nahrazuje vyhrůžkami a mírové spoluzítí národů je zničeno nepředvídatelnou agresí. Nenechme se touto atmosférou všeobecné nejistoty ochromit. V době, kdy se hluk politických sporů a řinčení zbraní pokoušejí umlčet hlas svědomí, je více než kdykoliv předtím zapotřebí našeho svědectví o pokoji, který nám odkázal sám Kristus (Jan 14,27) – o Božím pokoji, který převyšuje každý rozum (srov. Fp 4,7) a má moc změnit strůjce válek v tvůrce pokoje a Boží syny (Mt 5,9), pokud jej tito lidé vpustí do svého srdce.

Smrt těch, kteří se nezřekli vzkříšeného Krista a nyní slaví věčnou Paschu v nebesích, je hodna toho, abychom na ni pamatovali. Nezapomínejme však ani na ty, jejichž život je ustavičně v ohrožení kvůli neochotě, neschopnosti nebo nezodpovědnosti mocných tohoto světa. V Božích očích je nesmírně vzácný jakýkoliv projev lidské dobroty, soucitu a sounáležitosti. Moudrý Kazatel kdysi řekl: „Pouštěj svůj chléb po vodě, neboť po mnoha dnech jej zase najdeš“ (Kaz 11,1). Pokud podáme někomu v těžké chvíli pomocnou ruku, možná jednou někdo pomůže i nám.

S úctou ke statečnosti křesťanských mučedníků a k památce obětí všech krveprolití udělejme vše pro to, aby se křesťanské dědictví – plod práce a duchovního zápasu nespočetného množství výjimečných svatých, jejichž dílo nás inspiruje již dvě tisíciletí – nestalo v naší zemi minulostí. Na bedrech každého z nás leží odpovědnost za to, aby se křesťanský život a civilizace nestaly pouhou vzpomínkou, ale právě naopak, aby vždy znovu dodávaly celému světu nový dech a naději.

Zdá se, jakoby se v našich dnech jakákoliv náboženská víra stávala nechtěným přežitkem. Jakoby zkušenost pokojného spoluzití lidí různých národností a vyznání přestávala být základním společenským principem. Množství krajně radikálně či krajně liberálně naladěných lidí otevřeně pohrdá jakýmkoliv tradicemi a kulturou. Proto je obzvláště dnes důležité, abychom o své víře vydávali dobré svědectví životem podle evangelia. Mějme na paměti, že jen na nás závisí, zda zachováme víru a svatost v sobě a v našich dětech pro další pokolení, nebo zda o naší zemi zůstane jen zmínka, že i zde kdysi žili křesťané.

Každodenní život je zkouškou víry člověka, jeho pevnosti a odhodlání, ale zároveň i příležitostí zjevit světu moc a vládu vzkříšeného Krista, který žije a působí v oddaných lidských srdcích. Proto chraňme a braňme jeden druhého. Vstupme společně do jednoty Kristovy lásky, která se dnes vylévá z Jeho životodárného Hrobu. Podle slov paschální stichiry obejměme se navzájem a každému řekněme, že je nám blízký – protože v Kristu tomu tak opravdu je. Někdy si můžeme připadat malí a bezvýznamní, ale i to nejmenší dobro, které vykonáme, má moc změnit chod dějin.

V Kristu, který vstal z mrtvých, jsme všichni v jednotě Svatého Ducha shromážděni do Jeho Církve, Archy spásy, jejímž Kormidelníkem je On Sám – Ten, který má na svých rukou a nohou rány po hřebech. Jeho bok byl probodnut kopím, ale Jeho srdce plné lásky zůstává pro nás vždy dokořán otevřené. Necht' světlo Jeho Zmrtvýchvstání naplní pokojem naše dny!

† Rastislav
arcibiskup prešovský,
metropolita českých zemí a Slovenska

† Michal
arcibiskup pražský a českých zemí

† Juraj
arcibiskup michalovsko-košický

† Izaiáš
biskup olomoucko-brněnský